Nr 140

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 26 Listopada v. s. 1824 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 19 listopada.

Naywyższy Reskrypt Jego Cesarskiey Mości do P. Jenerał-Gubernatora, Jenerał-Adjutanta *Bałaszewa*.

Alexandrze Dmitrjewiczu!

W czasie teraźnieyszey podróży Mojey po guberniach Rjazańskiey i Tambowskiey, miałem rzetelne zadowolenie, widzieć będący w nich, we wszystkich względach, porządek i dobre urządzenie, oraz stopniowe w nich polepszanie się miast. Przyznając tak odznaczający się stan tych guberniy naywięcey niezmordowaney pieczołowitości Waszey, przyjemnię Mi jest oświadczyć Wam zupełną Moję za to wdzięczność, na okazanie którey przesyłam przy tém tabakierę złotą, brylantami przyozdobioną z Moim wizerunkiem.

Z resztą zostaię ku Wam zawsze przychylnym.

Na autentyku własną Jego Cesarskiey Mości ręką podpisano: Alexander.

W Bilimbajewskiey-Fabryce dnia 23 września 1824 r.

W nieszczęśliwym dniu powodzi, 7 listopada, więcey nad inne części Sankt-Petersburga ucierpiały: Port-Galerny, Wasiljewski-Ostrow, i Strona-Petersburska. Na Newskim-Prospekcie dochodziła woda do *Trojeckiego-przeułku*. Daley, ku *Znamieniu*, na Piaskach i na Liteyney nie wylała na ulice. Mochowaja i Troicki-przeułek były ostatniemi jey granicami.

Wioski około *Ekaterynhofu* i Skarbowe fabryki żelazne straszliwie są uszkodzone. Zginęło tam kilkaset ludzi i wszystkie bydło. Wszystkie prawie domy i budowy drewniane, równie jak Port Galerny, zniesione albo zburzone zostały. *(Rus. Inw.)*

Wyciąg historyczny byłych w St. Petersburgu wylewow.

	Stopy.	Cale.
1721 r. listopada 1 była bardzo wysoka woda, która po wszystkich rozlała ulicach. (*A*).		
1723 r. października 6, wylała woda z kanałow kronsztadzkich (*A*).		
1723 r. listopada 7, o godzinie 3ciey z południa, zatopiło w St. Petersburgu wszystkie ulice i wiele zrządziło szkody. (*A*).		
1724 r. listopada 1, wysoka była woda. (*A*).		
1732 r. we wrześniu, w Kronsztadzie zatopiło wiele budowli i popsuło nowy kanał murowany. (*B*).		
1735 r. października 7, dochodziła woda	9.	00.
1762 r. sierpnia 25, była straszliwa burza, która zerwawszy stojące w porcie okręty wojenne ze szwortelow, wiele z nich popsuła (*C*).		
1777 r. października 5, o godzinie 3ciey z północy, podniosła woda do	9.	11.
1802 r. we wrześniu . , ...	7.	5.
1822 r. w styczniu, o pierwszey z północy, wystąpiła woda z kanałow i naniosła kry po ulicach.		
1824 r. listopada 7, o pierwszey z południa	13.	4.
— — w porcie galernym	16.	00.

W. Berch.

A) Bergholz, Tagebuch in Büchings Magazin.

B) Doniesiono było o tém z Kronsztadu przez Wice-Admirała *Sandersa*, sprawującego obowiązki Głównego Dowódcy.

C) Podług rapportu Sekund-Intendenta Kronsztadzkiego, Pawła *Goleniszczewa-Kutuzowa*.

Podniesienie się wody w stopach kładzie się podług miary (Futsztock) Admiralicyi S. P. b. Zero znaczy na tey mierze zwyczayny stan wody wrzece *Newie*. Rzecz godna uwagi, że niekiedy woda w *Newie* bywa na 3 stopy niżey od zwyczaynego stanu. Wypada więc, że w Porcie Galernym przybyła woda, w porównaniu do naywiększego jey zniżenia, na *siedm arszynow i jednę trzecią*.

Ważna omyłka zaszła w ostatnim Nrze *Konserwatora*, pod artykułem *Wiadomości Krajowych*: *o trzeciey godzinie z północy*, a nie po południu ukończył JW. Jenerał Porucznik, Jenerał Adjutant *Benkendorf* swą niebezpieczną i odwagi pełna żeglugę (Kur. Lit. Nr 139).

Kazań.

Jego Królewska Wysokość, Xiążę Wirtemberski, Alexander, wdrodze swey dla obeyrzenia systematu wód Wołgi, dnia 27 sierpnia raczył i nasze miasto odwiedzić.

Zarządzający Guberniją Kazańską Wice-Gubernator, Radca Stanu, *Żmakin*, Marszałek Gubernialny, *Ewsewjew*, i Zarządzający Kantorem Admiralicyi, 5tey klassy, Margrabia *Traversée*, spotkali Wysokiego Gościa w Bokałdyńskiey przystani, o 5 wiorst od miasta położoney, i przeprowadzali Go do domu Zgromadzenia Szlacheckiego gubernii kazańskiey, na pomieszkanie Jego Wysokości przygotowanego. Po krótkiem odetchnieniu, Jego Królewska Wysokość raczył oglądać miasto, a znalazłszy w niem ochędóztwo i porządek, oświadczył swe zadowolenie assystującemu Jego Wysokości P. Wice-Gubernatorowi: odwiedził znamienitą starodawnością swoją Cerkiew Katedralną, Klasztor Panieński pierwszey klassy pod imieniem Bogarodzicy Kazańskiey, Uniwersytet, Szpital woyskowy, Oddział sierot woyskowych, pomnik wzniesiony na mieyscu poległych w dobywaniu Kazania, jeden z meczetow tatarskich, szkołę tatarską i inne zakłady; wywiadywał się o wszystkiem z ciekawością i przenikliwością oświeconego obserwatora, oświadczając naczelnikom tych mieysc i zakładow należną wdzięczność.

Nazajutrz raczył przyymować prezentujących się Sobie Urzędników woyskowych i cywilnych, ślachtę i kupców; był na zmianie straży 5go batalionu wzorowego karabinjerów, który zasłużył na zadowolenie Jego Wysokości; nakoniec oglądał położenie mieyscowe jeziora *Kabana* i jego okolic, z którego podług projektu, przed kilką dniami zesłanego do Kazania półkownika inżenjerów, *Pan-*

tielejewā, ułożono kanałami sprowadzić wodę do środka miasta, cierpiącego jey niedostatek.

Następnego dnia, to jest 29 sierpnia, Wysoki Podróżny w dalszą puścił się drogę, *Wołgą* do *Astrachania*, powtórzywszy Zarządzającemu gubernią Wice-Gubernatorowi w pochlebnych wyrazach Swoje zadowolenie, z dostrzeżonego przez Się w mieście ochędóztwa, oraz we wszystkich oddziałach porządku i dobrego urządzenia. (*G.S.P.*)

Ukazy Rządzącego Senatu.

O prawidłach, jak postępować w zadosyć-czynieniu kredytorom za obligami bez ewikcyy z majątku podległego inwentacyi ślachcica, w takiém zdarzeniu, kiedy dla niewiadomości mieysca zamieszkania dłużnika, sam on na uczynione wezwanie nie stawa i umocowanego nieprzysyła.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat na Powszechnem Zebraniu Departamentow moskiewskich słuchali uwiadomienia Powszechnego Zebrania Departamentow Sanktpetersburskich, przy którem przesłana kopia Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa, w brzmieniu następującem: Rada Państwa na Departamencie praw i na Powszechnem Zebraniu, rozpatrywała przełożenie Rządzącego Senatu Powszechnego Zebrania Departamentow Moskiewskich, względem zadosyć-czynienia kredytorom za obligami bez ewikcyy z majątku podległego inwentacyi ślachcica, w takiém zdarzeniu, kiedy dla niewiadomości mieysca zamieszkania dłużnika, sam on na uczynione wezwanie niestawa i umocowanego nieprzysyła, a następnie nie będzie jego uznania obligu. Rada Państwa, znaydując postanowienie Rządzącego Senatu w tey rzeczy gruntownem, sądzi je potwierdzić z dodatkiem, przez dwóch Senatorów uczynionym. „Na tey Opinii napisano: Jego Cesarska Mość, nastałą Opinią na Powszechnem Zebraniu Rady Państwa, w rzeczy zadosyć-czynienia kredytorom z majątku dłużników, którzy niewiadomo, gdzie się znaydują i na wezwanie niestawią się, Naywyżey potwierdzić raczył i rozkazał wypełnić.“ *Prezydent Rady Państwa Xiążę Piotr Łopuchin*. Dnia 28 czerwca 1824 roku. Po sprawce okazało się, iż do tegoż Powszechnego Zebrania z 8go Departamentu weszła dla dalszego rozsądzenia sprawa na przedstawienie Rządu Gubernialnego Penzeńskiego, o zdarzoney trudności w zadosyć-uczynieniu kredytorom odstawnego floty kapitana-porucznika *Żemczużnikowa*, z powodu niewiadomości o mieyscu jego pobytu; Senat tak w 8ym Departamencie, jako i na Powszechnem Zebraniu uznając, iż sprawa ta wymaga rozwiązania w tém, jak postępować w zadosyć-czynieniu kredytorom za obligami bez ewikcyy z majątku podległego inwentacyi ślachcica, w takiém zdarzeniu, kiedy dla niewiadomości mieysca zamieszkania dłużnika, sam on na uczynione wezwanie nie stawa i umocowanego nie przysyła, a następnie nie będzie jego uznania obligu? W Naywyższey Ustawie o bankrutach części 2giey oddziału XI postanowiono: „Za podaniem do uzyskania nieopłaconych aktykowanych i domowych pożyczkowych skryptow bez ewikcyi, samego dłużnika wezwać do odpowiedzi i opłaty; jeśli zaś nie ma go w mieście, naznaczyć w wezwaniach lub publikatach przyzwoite terminy; a w oddziale XVI teyże 2giey części zalecono: za wszystkiemi bez ewikcyy obligami, nie przedawać nieruchomego majątku ślachcica przed otrzymaniem i rozpatrzeniem odpowiedzi, czy jego jest oblig, i czyli nie ma na opłatę gotowych pieniędzy?“ Lecz jakim sposobem należy postępować wtenczas, jeśli dłużnik i po publikatach nie stawa, na to dostatecznego w prawach nie ma postanowienia, przeto dla uprzątnienia zaszłey w tém zdarzeniu trudności, przez Opinią postanowił, co następuje: Jak tylko rzeczywiście weydą, znaydujące się w mieyscu niewiadomym, do uzyskania długowe akta bez ewikcyy, mieysca sądowe obowiązane w tymże czasie objawić przez Ziemskie Sądy w majątkach dłużnika rządcom, starostom lub *prykaźczykom* za rewersami, iżby uwiadomili samego dziedzica, lub w przypadku śmierci jego sukcessorów, w naznaczonym przez Jeneralny Regulament powierstnym terminie; lecz nie przestając na tém, opublikować jeszcze trzykrotnie w gazetach obu Stolic, ażeby dłużnik, lub sukcessorowie stawali do tego sądowego mieysca, gdzie się toczy poszukiwanie: znaydujący się wewnątrz Rossyi w ciągu 9 miesięcy, a przebywający za granicą w ciągu półtora roku, jak jest postanowiono w 62gim artykule Iszey części Ustawy o bankrutach dla nieobecnych kredytorów. A tym czasem, licząc wszystkie te terminy od pierwszego wydrukowania poźnieyszych gazet, jeśli po upłynieniu 9ciu miesięcy nikt z nich nie przybędzie i umocowanego nie przyszle, inwentacyi uległe majątki obeymować pod wiedzę Opieki; w zdarzeniu zaś niestawania ich na ostatni termin, przystąpiwszy do przedaży tych majątkow porządkiem ustanowionym, zaspokajać kredytorów bez żadnych przeszkod, i żadnych już na to zarzutow, zgodnie z 22 artykułem teyże Iszey części Ustawy o bankrutach, od nikogo nieprzyymować. Do tey ogólney Opinii dwaj Senatorowie dodali zdanie swoje, żeby wyżey pomienionego postanowienia nie rozciągać na zastawne i domowe skrypta z ewikcyą ruchomego majątku, o których w X Oddziale 2giey części Ustawy o bankrutach, jest już wyraźne postanowienie. Wyżey wspomniona Opinia, większością głosow przyjęta, na którą i P. Minister Sprawiedliwości oświadczył swą zgodę. Senat przez naypoddannieysze przełożenie, przedstawując ją na uwagę Jego Cesarskiey Mości, upraszał o Naywyższy Ukaz. Rozkazali: O powinném i nieodmiennem wyżey pomienioney Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa wypełnieniu, Rządowi Gubernialnemu Penzeńskiemu zalecić przez Ukaz; a dla wiadomości i w potrzebnem zdarzeniu wypełnienia innym Rządom Gubernialnym, Izbom Cywilnym i innym urzędowym mieyscom, również PP. Ministrom, Wojennym Jenerał-Gubernatorom, Wojennym Gubernatorom, Zarządzającym sprawami cywilnemi, Jenerał-Gubernatorom, Cywilnym Gubernatorom i Naczelnikom miast dać wiedzieć przez drukowane Ukazy; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Departamentow Rządzącego Senatu i do Powszechnego Zebrania Sanktpetersburskich Departamentow, przesłać uwiadomienia. Dnia 20 oktobra 1824 roku. (*Z Powszechnego Zebrania Moskiewskich Departamentow*).

O nowey formie ogłoszeń względem przyznanych aktow wieczystych.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali przełożenia P. Ober-Prokurora i kawalera, *Kazodajewa* przy którém podaje na rozpatrzenie Rządzącemu Senatowi projekt nowey formy ogłoszen, przesyłanych do drukarni Senatskich dla wydrukowania w Wydawanych przez nie wiadomościach o przyznanych aktach na majątki nieruchome. Rozkazali: i uznawszy za pożyteczny podany przez P. Ober-Prokurora projekt nowey formy ogłoszeń, przesyłanych do drukarni senatskich, dla wydrukowania o przyznanych na nieruchome majątki aktach wieczystych, dla przestrzegania zupełnego wpływu należącego od nich skarbowi dochodu, stosownie do przełożenia tegoż P. Ober-Prokurora, wydrukowawszy tych form potrzebną liczbę exemplarzy, rozesłać je przy Ukazach do wszystkich Cywilnych Izb, 2gich departamentow sądów głównych i jeneralnych, sądow gubernialnych, do kaukazkiey cywilney Izby i sądu kryminalnego, do Inflandskiego Hofgierychtu, Estońskiego Ober-landgerychtu, Kurlandzkiego Ober-hofgerychtu, Naywyższego gruzińskiego Rządu do expedycyi Sądu i rozprawy, do woyskowey Kancelaryi woyska dońskiego i omskiego obwodowego sądu; również do wszystkich Rządow gubernialnych i obwodowych, Izb skarbowych i expedycyi i do P. Ministra skarbu; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich Rządzącego Senatu departamentow i do Powszechnych ich Zebrań przy uwiadomieniach, Razem urzędom, gdzie wieczyste akta przyznają się, stosownie do przeło-

nia P. Ober-Prokurora, surowie zalecić, iżby wyżey wspomnione ogłoszenia przesyłane były, pod własną odpowiedzialnością samych zasiadających urzędników nieodmiennie w swoim czasie ze wszystkiemi objętemi w załączoney tu formie szczegółami, i z przyłączeniem za każde ogłoszenie ustanowioney Ukazem Rządzącego Senatu pod dniem 31 grudnia 1822 roku na rzecz senatskiey drukarni opłaty. Dnia 27 oktobra 1824 roku. (*Z 1go Departamentu*).

Forma, podług którey przesyłać do drukarni Rządzącego Senatu ogłoszenia o przyznanych prawach przedażnych na majątki nieruchome, od jednych osób do drugiey przechodzące.

Takiego to roku, miesiąca i dnia, w takim to sądzie powiatowym, od takiego to (urząd, imie, imie oyca i imie rodowe), zajawione prawo, przyznane w takiem to mieyscu urzędowém, takiego to roku, miesiąca i dnia, wydane mu od takiego to (urząd, imie, imie oyca i imie rodowe), na przedany przez ostatniego pierwszemu nieruchomy majątek, położony w takim to powiecie, w takiey to wsi lub pustoszy, w których ziemi tyle to dziesięcin, lub czetwierti, ludzi dwornych i włościan tyle to dusz, za cenę tyle to rubli, taką to monetą. Prawo przedażne, wieczyste, pisane na arkuszu herbowym takiey to ceny; poszlin od takiey to summy uzyskano, taką to monetą, tyle to, takiego to dnia, miesiąca i roku.

Uwaga 1sza. Wczasie przyznania aktów, uzyskują się od praw wieczystych poszliny lub od ceny przedażney majątku, jeżeli ta przewyższa summę, przypadającą podług liczby dusz i ilości ziemi, albo od tey ostatniey, kiedy jest większa od przedażney ceny. Zatém przy wyrażeniu w ogłoszeniach ilości weszłych do skarbu poszlin, powinna bydź wymieniona ta summa, od którey poszliny te uzyskane.

Uwaga 2ga. Jeżeli ziemia przedaje się sama tylko bez włościan, tedy wymienić to i ilość ziemi; a jeśli przedaje się inny jaki nieruchomy majątek, tedy wyrażać jaki mianowicie. Z resztą zaś, w każdém zdarzeniu pisać zupełnie zgodnie z formą.

Uwaga 3cia. Podług teyże formy i zgodnie z przydanemi uwagami, przesyłać do drukarni Rządzącego Senatu ogłoszenia i o wszystkich dalszych wieczystych aktach, przyznanych w podległych mieyscach urzędowych, jako to: zastawnych i wszelkich innych pod różnemi nazwiskami zapisow i tranzaktow.

Rozmaite Wiadomości.

Po kilkudniowych wichrach i ulewnych deszczach dał się słyszeć w *Lipsku*, dnia 14 b. m. po południu, grzmot daleki z błyskawicami, a dnia 16 b. m. o pół do ósmey zrana zabłysnęło mocno i zagrzmiało.

—Padające od 4 dni deszcze ledwo nie zaleją miasta *Amsterdamu*. Dnia 1go b. m. zatonął pod *Texel* okręt kupiecki, na którym było 600,000 funtów cukru, a który płynął z *Surinam*. Dwóch tylko ludzi uratowało się, inni znaleźli śmierć w bałwanach morskich. W ogólności, zdarzyło się wiele nieszczęśliwych przypadków na morzu.

—W *Manheimie* ubiegali się wszyscy w ratowaniu nieszczęśliwych, lecz naywiększe ofiary, czyniła J. K. W. owdowiała Wielka Xiężna, która nietylko osobiście robotników zachęcała, ale nadto rozdała im hoyne wsparcie w pieniądzach, w drzewie, w żywności i winie.

—W Londynie zawiązało się towarzystwo oppozycyyne przeciwko tameczney Akademii kunsztow. Związek ten liczy 60 członków, (35 malarzów, 6 snycerzów, 7 architektów, i 12 sztycharzów), każdy przy weyściu płaci 10 luidorów; a opuszczający związek, (dobrowolnie lub niedobrowolnie) musi zapłacić kary 100 luidorów.

—W Doornik (w Niderlandach) ustanowiono opłatę po 8 zł. pol., od każdego psa, który jest starszy nad dwa miesiące.

—W Talkirk (w Anglii) żyje teraz dziewczyna, która od urodzenia niema rąk, ani nóg; jest zdrowa i wesoła. Przy prawém ramieniu ma pewien rodzay palców, za pomocą których, z dziwną zręcznością odbywa niektóre roboty. Nayprzyjemnieyszą tey dziewczyny zabawą jest czytanie xiążek.

—Do Berlina przybyło dwoje ludzi, zwanych *Esquimami*: przywiozł ich kapitan okrętowy Hadlock, z odnogi Baffinskiey. Berlin, gdzie widziano ludzi z nayodleglejszych części świata, pierwszy raz widzi eskuimow: mężczyzna ma lat 25, kobieta 23. Odzież mają swojego kraju; chętnie wykonywają taniec narodowy, i wożą się w saneczkach ciągnionych przez psa, również z ich kraju sprowadzonego.

—Porucznik Rafn, znany już zaszczytnie z wydania starożytnych powieści północnych, wydaje teraz, z pomocą trzech Islandczyków, ważne powieści Islandzkie, w ich języku pierwotnym, obok z tłumaczeniem łacińskim i duńskim.

—Baron Ferussac założył w stolicy Francyi szczególny instytut, którego dotąd, ani we Francyi, ani w żadnym innym kraju, niebyło. To jest utrzymuje on dla użytku uczonych i miłośników czytania, więcey jak 300 pism peryodycznych, wszystkich narodów od Newy, i brzegow Baltyku do Tamizy i Tybru, między któremi są angielskie, wschodnio-indyyskie, wychodzące w Serampoor, w Kalkucie, w Bombay i wszystkie prawie amerykańskie. Takie mając źrzódła pod ręką, wydaje P. Ferrusac, pismo miesięczne: Dziennik powszechny umiejętności i przemysłu. Co miesiąc wychodzi numer, składający się z 36 arkuszy, prenumerata roczna wynosi 120 franków. Dziennik ten dzieli się na 8 oddziałów, jako to: I oddział Matematyki, Astronomii, Fizyki, Chemii. II. Historyi naturalney. III. Medyczny. IV. Rolnictwa, nauki lesney, gospodarstwa, ogrodnictwa, rybołowstwa, i łowiectwa. V. Technologii, sztuk mechanicznych i chemicznych. VI. Oddział obeymuje Jeografią, Statystykę, Ekonomią polityczną i podróże. VII Historyą, Starożytności i Filologią. VIII, nakoniec obeymuje sztukę wojenną. Wszystkie te oddziały, czyli sekcye, mogą bydź oddzielnie przedawane.

—Niedawno spalił się okręt angielski *the Boyne*; wczasie pożaru znaydował się na nim żołnierz z żoną i dzieckiem dopiéro półtora roku mającem, których, niemogąc ocalić, odstąpić także nie miał serca. W tym przypomina sobie, że na okręcie są owce: chwyta jednę z nich, przywiązuje na jey grzbiecie dziecko, i puszcza w morze, a sam pochwyciwszy żonę rzuca się z nią w wodę. Bóg wynagrodził poświęcenie się jego. Owca szczęśliwie dopłynęła do brzegu wraz z ocalonym dzieckiem; oycu zaś, ratującemu żonę, zdążono podać czółno; a tak wszyscy uratowani zostali.

— Na tegoroczney wystawie sztuk pięknych w Berlinie, znaydowały się także malowania na szkle, które czynią nadzieję; że sztuka i tajemnica tego malowania, znana tylko starożytnym, nanowo odżyje. Wynalazcą jest niejaki P. Scheidt, którego farby były przez naybieglejszych paryzkich chemików rozbierane, i uznane, że w doskonałości nayblizey ze wszystkich znanych równają się starożytnym.

— Lord Byron za 18 swoich znakomitych poematów (Childe Harold, Korsarz, Don Juan, Mazeppa, Doża Wenecki, Lara, Oblubienica z Abydos i t. d.) dostał od swego drukarza, 15,455 funt: szter. (618,200 zł. pol.).

— Dnia 1go listopada odbyły się w *Nord-Hampton* wyścigi piesze pomiędzy sławnym z biegania Panem Blewett i kapitanem Pewscy. Założyli się o 500 luidorów: kto z nich prędzey 2 mile angielskie ubieży: pierwszy dobiegł do mety w dziewięciu minutach i 55 sekundach, wyprzedziwszy drugiego o 16 sekund.

— W szpitalu Pompsham w Anglii, żyje kobieta, mająca lat 109, nazwiskiem Amy Pyna. Ma dobry apetyt, i mocno zażywa tabakę.

— Anglik, który niedawno odbywał podróże w krajach niemieckich, tak sądzi o Niemcach: „Niemcy są to prawdziwe pszczoły Europy, które z każdego zagranicznego dzieła to wybierają, co do zbogacenia ich wiadomości posłużyć może. Nayminiey-

)1(

sze pisma przekładają szybko i nic niepokaże nowego w Europie, coby zaraz w niemieckiey nie wystąpiło odzieży. Dla tego ich sklepy i xięgarnie są składem nayciekawszych przedmiotów. "

— Podobno dziś naypowszechnieyszą chorobą jest kurcz: ponieważ teraz bardzo się wszyscy kurczą. I jakież na tę piekielną chorobę lekarstwo? Oto *Epikteta: Sustine et abstine*, odpowiedział zapytany w tych dniach lekarz.

— Nie trzeba się dziwić, że w pismach peryodycznych angielskich tyle jest należycie wypracowanych artykułów, kiedy wydawcy płacą od 10 do 15 gineów za arkusz, a często nie liczą na arkusze i za tuzin stronic płacą tyle, ile na stałym lądzie uczony i za całe dzieło nie otrzyma. Autor krótkiego artykułu o *Petrarku*, w piśmie peryodycznym, *Quarterly Review*, umieszczonego, otrzymał 50 gwineów, a *Southey* za dwa artykuły w témże samém piśmie czterysta gwineów. Aleź pisma *Quartely Review*, rozchodzi się 15 do 17 tysięcy exemplarzy, i wydawcy jego pobierają kwartałowie 144,000 zł. pol.

— Pan *Lallemand*, dotychczasowy professor medycyny w *Montpelier*, przywrócił szczęśliwie przez operacyą wzrok 3 siostrom, które od 5go roku życia, wzroku pozbawione były.

Rząd Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego z doniesień Wizytatorów i Dyrektorów Szkół postrzega, że po wielu domach prywatnych i po Szkołach publicznych przyymują się do dzieci dozorcy domowi i guwernerowie, niemający attestatów o swoim usposobieniu i pozwolenia od Władzy szkolney do pełnienia tych obowiązków. Zeby przeto zapobiedz niewłaściwemu przyymowaniu ludzi do edukacyi dzieci, niemających dowodów o swojey zdatności i o dobrych obyczajach, a razem ochronić rodziców od zawodu i niepotrzebnych kosztów, postanowił podać do publiczney wiadomości prawa i przepisy, jakie w tem celu zostały ustanowione:

1) Naywyższym Ukazem 1757 r. d. 29 kwietnia rozkazano, bez świadectw i attestatów nie przyymować nauczycielów do domow, i niedozwolać im utrzymywania szkół. Kto przyymie nauczyciela bez attestatu, albo u kogo taki już się znayduje, a nie objawiwszy trzymać go będzie, ten zapłaci sztrafu za każdego po rubli 100.

2) P. Minister Narodowego Oswiecenia w zaleceniu pod d. 30 stycznia 1812 r. uwiadomił, że Jego Imperatorska Mość Naywyżey rozkazać raczył, wznowić skutki powyższego Ukazu z tém, ażeby w żadney gubernii, w ciągu sześciu miesięcy od objawienia tey Naywyższey Woli, nie było nauczycielów, niemających o usposobieniu swojem świadectw od Rossyyskich szkolnych zakładow. Po upłynieniu zaś sześcio-miesięcznego terminu, z utrzymującemi u siebie nauczycielów, nie majacych attestatów, postępować na mocy Ukazu 1757 roku.

3) P. Minister spraw duchownych i narodowego oświecenia w pismie pod d. 31 grudnia 1821 roku, jak nayściśleysze wykonanie powyższego przepisu nanowo polecił.

Na mocy więc tych poleceń uczynione zostało rozrządzenie, ażedy w Uniwersytecie Wileńskim, Gimnazyach i Szkołach powiatowych, nie przyymowano dozorców domowych i guwernerów, którzyby prócz attestatów o swojey nauce, wydanych przez Rossyyskie szkolne zakłady, nie złożyli świadectw o dobrych obyczajach przed Zwierzchnością szkolną, która po przeyrzeniu takowych kwalifikacyi, wyda każdemu na to zasługującemu urzędowe pozwolenie zaymowania się obowiązkiem dozorcy domowego.

Ostrzegają się przeto wszyscy w ogólności, ażeby do dzieci nikogo nie przyymowali na domowych nauczycielów lub dozorców, ktoby nie miał takowego pozwolenia, bez którego nawet świadectwo o słuchanych kursach w Uniwersytecie lub otrzymanym stopniu uczonym, nie nadaje prawa do pełnienia obowiązków dozorcy domowego lub guwernera.

Postępujący zaś w tey mierze przeciwko Naywyżey potwierdzonym prawidłom ulegną karze, jaka w Ukazie 1757 roku jest przepisana. Sprawujący obowiązki Rektora Uniwersytetu i szkół jego wydziału Radca Kollegialny Podpisano: *Wacław Pelikan*.

---

1. Na skutek rezolucyi Magistratu miasta Wilna w dniu 18 teraźnieyszego miesiąca nowembra nastałey, podaję do powszechney wiadomości, iż na dniu 3 następującego miesiąca decembra rozpoczętą zostanie w Ratuszu Wileńskim publiczna licytacya rozmaitey ruchomości i sprzętow gospodarskich po zeszłym Stanisławie Szabłowskim pozostałey, i że takowa aż do skonkludowania wyprzedaży każdodziennie uskuteczniać się będzie. Dat roku 1824 miesiąca 9bra 19 dnia.

Frydrych Balfner R. M. W.

---

2. Roku 1824 miesiąca 9bra 18 dnia stosownie do zakroczoney Remissy i poprzedniego swego wyroku Sąd Ziemski Ptu Brasławskiego przystępując do rozbioru oczewiście kwestyow między WW. Bienieckiemi a ich wierzycielami i różnego tytułu pretensorami do Sądu tego wniesionych, przez ninieyszą awizacyą zapowiada, iż niezawodnie w dniu 1 xbra roku idącego weźmie całą sprawę do namowy; i gdyby tedy interessowane strony w przeciągu tego czasu jawili się, obwieszczając że na niestawających amissyą zapisze, zastrzega.

Antoni Kwinta Sędzia Ziem. Brasławski Exdywizor.

Adam Klott Sędzia Ziem Brasław. Exdyw.

Michał Hryncewicz Ziem. Brasław. Sędzia.

Kazimierz Hryniewicz Ziemski i Graniczny Brasławski Regent.

Kurs wileński na asygnaty od dnia 22 listopada rubel srebrny 3 rub. 7? kop. dukat nowy 11 rubli 75 k., imperyał 36 r. 70 k.

Dla nadzwyczaynego opóźnienia się poczty, która dzisia dopiero o koło godziny 5tey przybyła, nowe wiadomości zagraniczne nie mogły bydź w dzisieyszym numerze umieszczone.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.